

Shakki

Shakki on älykköjen peli ja varsin hyvää ajanviihdettä. Kuuluu hyvään yleissivistykseen osata ainakin shakin peruseriaatteet, sillä niin laajalti tunnettu ja vanha peli on kyseessä. Suomessa on edelleen lukuisia shakkikerhoja ja -yhdistyksiä, joista voi löytää pelivastustajia. Lähes jokainen on joskus shakkia pelannut, joko perinteisenä lautapelinä toista pelaajaa vastaan tai sitten tietokoneella konetta tai kasvotonta pelitoveria vastaan. Shakissa on aina kaksi pelaajaa vastakkain, jotka mittelevät toisiaan vastaan 8 x 8 ruudun kokoisella pelilaudalla. Shakkilaudan ruudut ovat väritykseltään mustavalkoisia, joka toinen ruutu musta ja joka toinen ruutu valkoinen aseteltuna niin että sama väri ei esiinny ruudulla kertaakaan vierekkäin. Shakkiin liittyy erilaisia pelinappuloita, jotka voivat liikkua ruudulla eri tavalla ja tehdä erilaisia peliliikkeitä. Jokainen liike shakkilaudalla on nimeltään siirto ja siirtojen avulla shakissa pyritään syömään vastustajan pelinappuloita, mikä johtaa hiljalleen kohti pelin voittoa. Mitä vähemmän vastustajalla on erilaisia pelinappuloita jäljellä, sen heikommät mahdollisuudet hänellä on toimia pelissä ja voittaa vastustajansa.

Shakkipeli alkaa kun pelaajat ovat asettelleet omat pelinappulansa paikoilleen. Shakissa pelaajista toisella on valkoiset pelinappulat ja toisella taas mustat. Kummallakin on yhteensä kuusitoista pelinappulaa, jotka asetellaan vierekkäin tietyssä tarkassa järjestyksessä pelilaudan kahdelle ensimmäiselle riville. Se pelaaja, joka pelaa valkeilla nappuloilla saa aina aloittaa pelin ja tehdä ensimmäisen siirron. Pelin kuusitoista pelinappulaa koostuvat kahdeksasta sotilaasta tai ”talonpojasta”, kahdesta tornista, kahdesta ratsusta, kahdesta lähetistä ja kuningattaresta sekä kuninkaasta. Pelin päätarkoituksena on saada aikaan tilanne, jossa vastustajan kuningas on uhattuna, minkä avulla voidaan päästä shakkimatti-tilanteeseen, jossa vastustaja syö toisen pelaajan kuninkaan ja voittaa pelin. Jos peli ei etene shakkimatti-tilanteeseen, voidaan päästä jo hyvin lähelle matti-tilanteessa, jossa

kuningas on uhattuna, mutta pääsee vielä pakenemaan esimerkiksi syömällä kuningasta uhkaavan pelinappulan toisella pelinappulalla, viemällä kuninkaan pakoon tai siirtämällä toisen oman pelinappulan kuninkaan ja shakkaajan väliin.

Shakkipelin siirrot on tärkeä tuntee, jotta pärjää pelissä ja osaa taktikoida oikein vastustajan siirtoja ja miettiä omiaan pidemmälle. Sotilas on kaikista yksinkertaisin pelinappula, joka voi liikkua yhden ruudun suoraan eteenpäin. Alkuasetelmasta sotilas voi halutessaan liikkua kaksi ruutua eteenpäin ja tavallisesta liikkumistavastaan poiketen sotilaan lyödessä toisen pelinappulan, siirto on tehtävä viistoon. Lähetti liikkuu jatkuvasti viistoon mihin tahansa suuntaan ja ruutuja voi ylittää niin monta kuin pelaaja haluaa liikkua. Lähetti ei voi kuitenkaan hypätä toisen pelinappulan yli tai siirtyä liikkumaan viistosti toisen värisiä ruutuja pitkin, joten sen liikerata on loppujen lopuksi hyvin rajattu. Tornia voi siirtää suoraan eteen, taakse, oikealle tai vasemmalle. Kuningatar on pelilaudan voimakkain nappula. Kuningatarta siirrettäessä pelaaja saa valita liikuttaako kuningatarta ratsun tai tornin tavoin. Kuningas taas voi siirtyä mihin tahansa pelaajan haluamaan suuntaan niin viistoon kuin suoraankin. Nämä pelinappuloiden ominaistavat liikkua ovat yksi pieni osa sitä tietämystä, jota vaaditaan taitavaan shakinpeluuseen. Shakkia oppii pelaamaan parhaiten pelaamalla ja harjoittelemalla, mutta sääntöihin kannattaa tutustua ennen pelaamisen aloittamista.

Shakkipeli on suhteellisen vaikea ja monimutkainen strategiapeli, joka todellakin teroittaa aivonystyröitä ja vaatii rankkaa ajatustyötä, jos tahtoo tosissaan pelissä pärjätä. Shakkipelit ovat tunnettuja määrittelemättömästä kestostaan. Peli voi olla ohi muutamassa minuutissa tai kestää tuntiakausia – jopa päiviä, jos pelaajat vain jaksavat pysyä skarppina ja jatkaa pelaamista luovuttamatta. Shakki on vaativa peli erityisesti silloin, kun vastustajat ovat suurinpiirtein samantasoisia. Jos jokaista siirtoa seuraa siirron kumoava vastasiirto, on pelissä vaikea edetä eikä kumpikaan pelaajista pääse niskan päälle.

Shakki on pelinä todella suosittu ja aktiivisia shakin pelaajia ja pelikerhoja löytyy Suomestakin lukemattomia. Kaikista taitavimmat pelaajat voivat mitellä toisiaan vastaan virallisissa shakkiturnauksissa, joiden osallistujakaartina on kansainvälinen shakinpelaajien parhaimmisto.